TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU
HAKEM TALİMATI

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Talimatın amacı; satranç yarışmalarını yönetecek hakemler ile ilgili işlemlerde uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Talimat; Merkez Hakem Kurulu ile il ve ilçe hakem kurullarının kuruluşu, görev, yetki ve çalışma usullerini; hakem olabilme şartlarını, hakemlik sınıflarını ve sınıflar arasında terfiyi; hakem kurs ve seminerleri ile hakem eğitmenlerine ilişkin esasları; hakem lisansının verilmesi, vizesi, askıya alınması ve iptalini; hakemlerin görevlendirilmesi, görev yasakları, uyacakları esaslar ve denetimini; hakemlerin yükümlülüklerine aykırı davranışlarının sonuçlarını ve Disiplin Kuruluna sevki ile denklik işlemlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Talimat, 22/4/2022 tarihli ve 7405 sayılı Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu, 25/7/2024 tarihli ve 32612 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Spor Federasyonları Yönetmeliği ve 10/6/2025 tarihli ve 32922 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Satranç Federasyonu Ana Statüsüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Talimatta geçen;

a) Bakanlık: Gençlik ve Spor Bakanlığını,

b) Başhakem: Yarışmanın kurallara uygun olarak yönetilmesinden sorumlu olan ve yarışmada görev yapan diğer hakemlerin çalışmalarını düzenleyen hakemi,

c) Başhakem yardımcısı: Yarışmaya hakem görevlendiren merci tarafından bu sıfatla belirlenen, yarışmanın yönetiminde başhakeme bağlı çalışan ve başhakemin bulunmadığı hâllerde onun görevlerini yerine getiren hakemi,

ç) Başkan: Merkez Hakem Kurulu Başkanını,

d) ECU: Avrupa Satranç Birliğini,

e) Elo: Uluslararası Satranç Federasyonu tarafından yayımlanan düzenlemeler çerçevesinde hesaplanan ve sporcuların uluslararası düzeydeki kuvvet derecesini gösteren derecelendirme sistemini,

f) Federasyon Başkanı: Türkiye Satranç Federasyonu Başkanını,

g) FIDE: Uluslararası Satranç Federasyonunu,

ğ) Genel Sekreter: Türkiye Satranç Federasyonu Genel Sekreterini,

h) Hakem eğitmeni: Hakem kurs ve seminerlerinde ders vermek üzere Türkiye Satranç Federasyonu Merkez Hakem Kurulu tarafından belirlenen kişiyi,

ı) İl temsilcisi: Türkiye Satranç Federasyonu il temsilcisini,

i) Merkez Hakem Kurulu: Türkiye Satranç Federasyonu Merkez Hakem Kurulunu,

j) Prosedür: Merkez Hakem Kurulunca hazırlanıp Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ve Türkiye Satranç Federasyonunun internet sitesinde yayımlanan uygulama esaslarını,

k) Sektör hakemi: Yarışmaya hakem görevlendiren merci tarafından bu sıfatla belirlenen, yarışma alanının başhakemce kendisine ayrılan bölümünde karşılaşmaların kurallara uygun olarak yönetilmesinden ve hakemlerin çalışmalarının eşgüdümünden sorumlu hakemi,

l) Sezon: 16 Eylül- 15 Eylül dönemini kapsayan tarih aralığını,

m) Spor Federasyonu: Türkiye Satranç Federasyonunu,

n) UKD: Türkiye Satranç Federasyonu tarafından yayımlanan düzenlemeler çerçevesinde hesaplanan ve sporcuların ulusal düzeydeki oyun gücünü gösteren Ulusal Kuvvet Derecesi sistemini,

o) Yönetim Kurulu: Türkiye Satranç Federasyonu Yönetim Kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Hakem Kurulları

Hakem kurullarının çeşitleri

MADDE 5- (1) Hakem kurulları; merkezde Merkez Hakem Kurulundan, illerde il hakem kurullarından ve ilçelerde ilçe hakem kurullarından oluşur.

Merkez Hakem Kurulunun kuruluşu ve görev dağılımı

MADDE 6- (1) Merkez Hakem Kurulu, Yönetim Kurulu kararı ile Başkan ve asbaşkan dâhil en az yedi üyeden oluşturulur.

(2) Başkan, asbaşkan ve diğer üyeler Federasyon Başkanının teklifi üzerine Yönetim Kurulu tarafından atanır. Başkanın bulunmadığı hâllerde toplantıları asbaşkan yönetir.

(3) Merkez Hakem Kurulu üyeleri, ilk toplantıda kendi aralarından en az bir sekreter seçer. Toplantıların ve gündemin duyurulması, karar defterinin yazılması, hakem sicillerinin usulüne uygun olarak tutulması ile yazılı evrak ve dokümanın düzenlenmesi sekreterin, birden fazla sekreter seçilmesi hâlinde sekreterlerin sorumluluğundadır. Üyeler arasındaki iş bölümü Merkez Hakem Kurulu kararı ile belirlenir.

Merkez Hakem Kurulu üyelerinde aranacak nitelikler

MADDE 7- (1) Merkez Hakem Kurulu üyelerinde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) En az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak,

c) Uluslararası Hakem (IA) unvanına sahip olmak,

ç) Hakem lisansı vizeli olmak,

d) Tahkim Kurulu, Bakanlık spor disiplin kurulları, ulusal veya uluslararası spor federasyonlarının disiplin kurullarından son beş yıl içinde bir defada altı ay veya toplamda bir yıl hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,

e) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile; Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, kaçakçılık, nefret ve ayırımcılık, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, fuhuş, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, şike veya teşvik primi, kanuna aykırı olarak spor müsabakalarına dayalı bahis ve şans oyunlarını oynatma, oynatılmasına yer ve imkân sağlama, reklamını yapma, para nakline aracılık etme veya 7405 sayılı Kanunun 20 nci maddesine muhalefet etme suçlarından mahkûm olmamak.

Merkez Hakem Kurulunun görev süresi ve üyeliğin sona ermesi

MADDE 8- (1) Merkez Hakem Kurulunun görev süresi, Federasyon Başkanının görev süresi kadardır. Federasyon Başkanının herhangi bir nedenle görevden ayrılması hâlinde Merkez Hakem Kurulunun görev süresi de sona erer; ancak yeni kurul oluşturuluncaya kadar eski üyeler görevine devam eder.

(2) Merkez Hakem Kurulu üyeliği aşağıdaki hâllerde sona erer:

a) Üyenin istifasını yazılı olarak sunması,

b) Üyenin mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmaması,

c) Bu Talimatın 7 nci maddesinde sayılan niteliklerden herhangi birinin kaybedilmesi,

ç) Federasyon Başkanının teklifi ve Yönetim Kurulu kararı ile üyeliğin düşürülmesi.

(3) Üyeliği sona erenlerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere bu Talimatın 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üye atanabilir. Üye sayısının yedinin altına düşmesi hâlinde eksik üyelikler tamamlanır.

Merkez Hakem Kurulu toplantıları ve karar alma usulü

MADDE 9- (1) Merkez Hakem Kurulu, Federasyon Başkanının veya Başkanın çağrısı üzerine her zaman toplanabilir. Üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile karar alır. Oyların eşitliği hâlinde toplantıya başkanlık edenin bulunduğu tarafın kararı kabul edilmiş sayılır.

(2) Alınan kararlar karar defterine yazılır ve toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Karara muhalif kalan üyeler, muhalefet gerekçelerini karar defterine şerh düşerek imzalar.

(3) Genel Sekreter, Federasyon Başkanının gerekli gördüğü toplantılara oy hakkı olmaksızın katılır.

Merkez Hakem Kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 10- (1) Merkez Hakem Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Hakemlerin yetiştirilmesine ve gelişimine yönelik planlamayı yapmak, il ve ilçe hakem kurullarının talepleri gözetilerek her düzeydeki hakem kurs ve seminerlerinin yerini, tarihini ve katılımcılarını belirlemek ve bunların öğretim programlarını hazırlamak,

b) Hakem eğitmeni listesine alınacakları belirlemek, kurs ve seminerlerde ders verecek hakem eğitmenlerini görevlendirmek ve bunların gelişimini sağlamak,

c) Hakem kurs ve seminerlerinde yapılacak sınavları planlamak, bu sınavların esaslarını belirlemek, yürütülmelerini sağlamak ve sonuçlarını kesinleştirmek,

ç) İl ve ilçe hakem kurullarından gelen terfi tekliflerini incelemek, terfi işlemlerini yürütmek, FIDE Hakemi ve Uluslararası Hakem unvanı için FIDE'ye teklif edilecek hakemleri belirleyerek Spor Federasyonuna önermek,

d) Kuzey Kıbrıs Satranç Federasyonu tarafından lisans verilen hakemlerin denkliğine karar vermek,

e) FIDE, ECU ve diğer kuruluşlarca yurt içinde veya yurt dışında düzenlenen kurs ve seminerlere katılacak hakemleri belirlemek ve Spor Federasyonuna önermek,

f) Ulusal düzeydeki yarışmalarda, yurt içinde düzenlenen uluslararası yarışmalarda ve yurt dışında görev yapacak hakem ve gözlemcileri görevlendirmek, bu yarışmalardaki hakem sayısını belirlemek, il ve ilçe düzeyindeki yarışmalardan gerekli gördüklerine gözlemci atamak,

g) Hakemleri denetlemek ve başhakemler ile gözlemciler tarafından düzenlenen raporlar doğrultusunda değerlendirmek, bu raporların düzenlenmesine ilişkin esasları belirlemek ve hakemlere, yönettikleri yarışmalarda tespit edilen eksikliklerin giderilmesine yönelik tavsiyelerde bulunmak,

ğ) Hakemlik normlarının türlerini ve sayılarını belirlemek,

h) Hakemlerin sınıf içi sıralama, klasman ve kategorilerini belirlemek ve görevlendirme havuzlarını oluşturmak,

ı) Hakem lisanslarının vize işlemlerini yürütmek ve vize semineri şartını yerine getiren hakemlerin listesini ilan etmek,

i) Bu Talimat hükümlerine aykırı hareket eden hakemler hakkında inceleme yaparak karar vermek; Spor Federasyonunun disiplin talimatına göre disiplin suçu oluşturan eylemlerde bulunan hakemler hakkında ön soruşturma yürütmek ve Disiplin Kuruluna sevk edilmesi gerekenler için Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

j) Hakem lisanslarının iptaline ilişkin incelemeyi yaparak kararını Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

k) İl ve ilçe hakem kurullarının kuruluşuna ilişkin görüş bildirmek, bu kurulları denetlemek, kararlarını incelemek, görev sürelerinin sona erdirilmesi için Spor Federasyonuna öneride bulunmak ve bu kurulların teknik anlaşmazlıklara ilişkin kararlarına yapılan itirazları prosedüre göre inceleyerek kesin karara bağlamak,

l) Hakem sicillerinin ve hakem bilgilerinin düzenli olarak tutulmasını sağlamak, hakemlere ilişkin istatistiki bilgileri derlemek ve raporlamak,

m) Uluslararası hakem kuruluşlarıyla iş birliği yaparak FIDE oyun kurallarında meydana gelen değişiklikleri izlemek, bunları hakem ve sporculara en kısa sürede duyurmak ve gerekli seminerleri düzenlemek,

n) Satranç oyun kurallarına ilişkin değişiklik önerilerini Spor Federasyonu aracılığıyla FIDE'ye iletmek,

o) Yarışmalarda kullanılacak standart formları hazırlamak ve güncellemek,

ö) Bu Talimat kapsamındaki hakemlik iş ve işlemlerine ilişkin prosedürleri hazırlamak ve Yönetim Kurulunun onayına sunmak,

p) Federasyon Başkanı veya Yönetim Kurulunca hakemlikle ilgili verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

İl ve ilçe hakem kurullarının kuruluşu ve görev süresi

MADDE 11- (1) İl hakemi veya daha üst sınıfta en az beş vizeli hakem bulunan illerde il hakem kurulu kurulması zorunludur. Aynı şartı taşıyan ilçelerde, ihtiyaç duyulması hâlinde ilçe hakem kurulu kurulabilir. İl hakem kurulu bulunmayan illerde hakem kurullarının görevleri il temsilcisi tarafından, ilçe hakem kurulu bulunmayan ilçelerde ise il hakem kurulu tarafından yürütülür.

(2) İl ve ilçe hakem kurulları, il temsilcisinin teklifi, Merkez Hakem Kurulunun uygun görüşü ve Spor Federasyonunun onayı ile kurulur. İl ve ilçe hakem kurullarına teklif edilecek üyelerin, il veya ilçedeki en üst sınıftaki hakemler arasından belirlenmesine öncelik verilir.

(3) İl ve ilçe hakem kurulları, il temsilcisinin başkanlığında, bu Talimatın 12 nci maddesinde sayılan nitelikleri taşıyan üç üye ile birlikte toplam dört kişiden oluşur. Bu kurulların üyeleri kendi aralarından bir asbaşkan ve bir sekreter seçer.

(4) İl ve ilçe hakem kurullarının görev süresi, il temsilcisinin görev süresi kadardır. İl temsilcisinin görevinin herhangi bir nedenle sona ermesi hâlinde bu kurulların görev süresi de sona erer; ancak yeni il ve ilçe hakem kurulu oluşturuluncaya kadar eski kurul üyeleri görevine devam eder.

(5) İl temsilcisi, gerekçesini belirterek il ve ilçe hakem kurulu üyelerinin tamamının veya bir kısmının değiştirilmesini teklif edebilir. Teklif Merkez Hakem Kurulunca incelenir ve Spor Federasyonu tarafından karara bağlanır.

İl ve ilçe hakem kurulu üyelerinde aranacak nitelikler

MADDE 12- (1) İl ve ilçe hakem kurulu üyelerinde aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) En az lise veya dengi okul mezunu olmak,

c) İl hakemi veya daha üst sınıfta bulunmak,

ç) Hakem lisansı vizeli olmak,

d) Tahkim Kurulu, Bakanlık spor disiplin kurulları, ulusal veya uluslararası spor federasyonlarının disiplin kurullarından son beş yıl içinde bir defada altı ay veya toplamda bir yıl hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,

e) Üyesi olacağı il veya ilçe hakem kurulunun bulunduğu yerde ikamet etmek.

İl ve ilçe hakem kurullarının toplantıları ve karar alma usulü

MADDE 13- (1) İl ve ilçe hakem kurulları, il temsilcisinin, onun bulunmadığı hâllerde ise asbaşkanın çağrısı üzerine her zaman toplanabilir. İl temsilcisinin katılmadığı toplantılara asbaşkan başkanlık eder.

(2) İl ve ilçe hakem kurulları, il temsilcisi dâhil üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile karar alır. Oyların eşitliği hâlinde toplantıya başkanlık edenin bulunduğu tarafın kararı kabul edilmiş sayılır.

(3) Alınan kararlar karar defterine yazılır ve toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Karara muhalif kalan üyeler, muhalefet gerekçelerini karar defterine şerh düşerek imzalar.

(4) İl ve ilçe hakem kurullarının sekreteri; toplantıları ve gündemi duyurmak, karar defterini yazmak, hakem sicillerini usulüne uygun olarak tutmak ve her türlü yazılı evrak ile dokümanı düzenlemekle yükümlüdür.

İl ve ilçe hakem kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 14- (1) İl ve ilçe hakem kurullarının görev ve yetkileri şunlardır:

a) İl ve ilçede düzenlenen resmî ve özel yarışmalar ile Spor Federasyonunca yetki verilen yarışmalarda görev yapacak hakemleri görevlendirmek,

b) İl ve ilçede kayıtlı hakemleri denetlemek,

c) Hakem kurs ve semineri düzenlenmesi için Spor Federasyonuna talepte bulunmak,

ç) Kayıtlı hakemlerin sicillerini tutmak, hakem bilgilerini güncellemek ve terfi edecek hakemleri Merkez Hakem Kuruluna teklif etmek,

d) İl ve ilçede düzenlenen yarışmalarda ortaya çıkan teknik anlaşmazlıklar hakkında karar vermek ve bu kararlara yapılan itirazları, prosedürde belirlenen usul ve süreler içinde kesin karara bağlanmak üzere Merkez Hakem Kuruluna göndermek,

e) Merkez Hakem Kurulunca verilen kararları uygulamak, lisansın vize edilmemesini veya iptalini gerektiren hâlleri gerekçeleriyle birlikte Merkez Hakem Kuruluna bildirmek,

f) Merkez Hakem Kurulu ve Spor Federasyonu tarafından hakemlikle ilgili verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

İl ve ilçe hakem kurulu üyeliğinin sona ermesi

MADDE 15- (1) İl ve ilçe hakem kurulu üyeliği aşağıdaki hâllerde sona erer:

a) Üyenin istifasını yazılı olarak sunması,

b) Üyenin mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmaması,

c) Bu Talimatın 12 nci maddesinde sayılan niteliklerden herhangi birinin kaybedilmesi,

ç) İl temsilcisinin gerekçeli teklifi üzerine Merkez Hakem Kurulunun görüşü alınarak Spor Federasyonu tarafından üyeliğin sona erdirilmesi.

(2) Üyeliği sona erenlerin yerine, kalan süreyi tamamlamak üzere il temsilcisinin teklifi, Merkez Hakem Kurulunun uygun görüşü ve Spor Federasyonunun onayı ile yeni üye belirlenir.

Hakem kurulu üyelerinin hakem ve gözlemci olarak görevlendirilmesi

MADDE 16- (1) Merkez Hakem Kurulu ile il ve ilçe hakem kurulu üyeleri, sınıflarına uygun yarışmalarda hakem veya gözlemci olarak görevlendirilebilir.

(2) Merkez Hakem Kurulu ile il ve ilçe hakem kurulu üyeleri, kendilerinin görevlendirilmesine ilişkin görüşme ve kararlara katılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hakem Olabilme Şartları, Hakemlik Sınıfları ile Hakem Kurs ve Seminerleri

Hakem olabilme şartları

MADDE 17- (1) Hakem olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) En az lise veya dengi okul mezunu olmak; ilgili mevzuat uyarınca millî sporcu belgesi almış olanlarda bu şart aranmaz,

c) On sekiz yaşını tamamlamış olmak,

ç) Satranç oyun kurallarını temel düzeyde bildiğini belgelemek; Elo veya UKD puanı bulunanlarda bu şart aranmaz,

d) Hakemlik görevini yerine getirmeye sağlık yönünden elverişli olduğunu beyan etmek,

e) Tahkim Kurulu, Bakanlık spor disiplin kurulları, ulusal veya uluslararası spor federasyonlarının disiplin kurullarından son beş yıl içinde bir defada altı ay veya toplamda bir yıl hak mahrumiyeti cezası almamış olmak,

f) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile; Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörün finansmanı, kaçakçılık, nefret ve ayırımcılık, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, fuhuş, uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, şike veya teşvik primi, kanuna aykırı olarak spor müsabakalarına dayalı bahis ve şans oyunlarını oynatma, oynatılmasına yer ve imkân sağlama, reklamını yapma, para nakline aracılık etme veya 7405 sayılı Kanunun 20 nci maddesine muhalefet etme suçlarından mahkûm olmamak.

(2) Birinci fıkranın (ç) bendindeki şartın hangi belgelerle karşılanacağı prosedürle belirlenir.

Hakemlik sınıfları

MADDE 18- (1) Hakemlik sınıfları şunlardır:

a) Aday hakem,

b) İl hakemi,

c) Ulusal hakem,

ç) FIDE Hakemi (FA),

d) Uluslararası Hakem (IA).

Hakemlik sınıfları arasında terfi usul ve esasları

MADDE 19- (1) Hakemlik sınıfları arasında terfi, aday hakemlikten başlanarak sırasıyla yapılır. Bir üst sınıfa terfi edebilmek için hakemlik geçmişinde tarafsızlığa aykırı tutum ve davranışta bulunmamış olmak ön koşuldur.

T.C.

(2) Terfi kursuna katılabilmek için hakemin mevcut sınıfında en az bir yıl geçirmiş olması gerekir. Sınıfta geçirilen süre; aday hakemler için hakem lisansının verildiği tarihten, FIDE Hakemi ve Uluslararası Hakemler için unvanın FIDE tarafından verildiği tarihten, diğer hakemler için bulunduğu sınıfa terfi ettiğine ilişkin Merkez Hakem Kurulu karar tarihinden itibaren başlar.

(3) Kurs sonunda yapılan sınavlarda başarılı sayılabilmek için her bir sınavdan yüz tam puan üzerinden aday hakem ve il hakemi kurslarında en az yetmiş, ulusal hakem kursunda en az seksen puan alınması gerekir.

(4) Terfi kursu sonunda yapılan sınavlarda başarılı olan hakemler, ilgili hakemlik sınıfına ilişkin maddede belirtilen şartları tamamlamaları durumunda yeni sınıfa yükseltilir. Bu şartların sınav tarihinden itibaren iki yıl içinde tamamlanmaması hâlinde sınav başarısı geçersiz sayılır.

(5) İl hakemi ve ulusal hakem sınıflarına terfi, Merkez Hakem Kurulu kararıyla gerçekleşir. FIDE Hakemi ve Uluslararası Hakem unvanları bu Talimatın 23 ve 24 üncü maddelerine göre verilir. Terfi eden hakemlerin lisansları, yeni sınıflarına göre Spor Federasyonu tarafından yeniden düzenlenir.

(6) Hakemler, sınıflarının yanı sıra deneyim, eğitim ve performanslarına göre sınıf içi sıralama, klasman ve kategorilere ayrılabilir. Bu ayrım, hakemin sınıfını veya unvanını etkilemez.

(7) Terfi koşullarının uygulanmasına ilişkin ayrıntılar, norm türleri, norm verilecek yarışmalar ve norm sayıları, terfi için istenecek belgeler ile sınıf içi sıralama, klasman ve kategorilere ilişkin iş ve işlemler prosedürle belirlenir.

Aday hakem

MADDE 20- (1) Hakem olabilme şartlarını taşıyan ve Merkez Hakem Kurulunca düzenlenen aday hakem kursunu tamamlayarak kurs sonunda yapılan sınavlarda başarılı olanlar aday hakem olur.

(2) Aday hakem kursunda; FIDE oyun kuralları, satranç hakemlerinin görevleri ve yarışma alanındaki uygulamaları, eşlendirme sistemleri, bireysel ve takım turnuva sistemleri, yarışma yazılımları, standart formların kullanımı, hakemliğe ilişkin Spor Federasyonu mevzuatı ile hakem etiği konularına yer verilir.

(3) Aday hakemler, il hakemi veya daha üst sınıftaki bir hakemin gözetiminde görev yapar; tek başına veya başhakem olarak görevlendirilemez.

(4) Aday hakemlik süresi dört yıldır. Bu süre içinde il hakemliğine terfi edemeyenlerin hakem lisansı, bu Talimatın 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca iptal edilir. Bu kişiler, hakem olabilme şartlarını taşımaları hâlinde yeniden aday hakem kursuna katılabilir.

(5) Dördüncü fıkrada öngörülen süreye, Merkez Hakem Kurulunca kabul edilen hakemliğe ara verme süreleri dâhil edilmez. Mücbir sebeplerin bulunması veya bu süre içinde il hakemi kursu düzenlenmemesi hâlinde süre, Merkez Hakem Kurulu kararıyla bir yıla kadar uzatılabilir.

İl hakemi

MADDE 21- (1) İl hakemi kursu sonunda yapılan sınavlarda başarılı olan ve aşağıdaki şartları taşıyan aday hakemler il hakemi olur:

a) En az bir yıl aday hakem olarak bulunmak,

b) Son dört yıl içinde en az altı yarışmada başhakem raporlarına göre başarıyla görev yapmış olmak.

Ulusal hakem

MADDE 22- (1) Ulusal hakem kursu sonunda yapılan sınavlarda başarılı olan ve aşağıdaki şartları taşıyan il hakemleri ulusal hakem olur:

a) En az iki yıl il hakemi olarak bulunmak,

b) Son dört yıl içinde, il hakemi sınıfında iken en az iki yarışmada başhakem veya başhakem yardımcısı olarak görev yapmış olmak,

c) Son dört yıl içinde dört ulusal hakem normu almış olmak.

(2) Ulusal hakem kursu sonunda yapılan sınavlarda katılımcıların aşağıdaki bilgi ve becerilere sahip olup olmadığı ölçülür:

a) FIDE oyun kuralları ve adil oyun (fair play) düzenlemeleri, FIDE ve Spor Federasyonu yarışma düzenlemeleri, hakemliğe ilişkin Spor Federasyonu mevzuatı, eşlendirme sistemleri, sporculara ilişkin unvanlar ile Elo ve UKD hakkında ayrıntılı bilgi,

b) Temel bilgisayar kullanımı ve FIDE tarafından onaylanmış eşlendirme programlarını kullanabilme becerisi,

c) Farklı tür ve sistemlerdeki elektronik satranç saatlerini kullanabilme becerisi.

FIDE Hakemi

MADDE 23- (1) FIDE Hakemi (FA) unvanı FIDE tarafından verilir. FIDE'nin bu unvan için öngördüğü şartları sağlayan ve aşağıdaki nitelikleri taşıyan ulusal hakemler, Merkez Hakem Kurulunun önerisi üzerine Spor Federasyonu tarafından FIDE'ye teklif edilir:

a) En az iki yıl ulusal hakem olarak bulunmak,

b) Son dört yıl içinde, ulusal hakem sınıfında iken uluslararası yarışmalarda, Spor Federasyonunca düzenlenen Türkiye şampiyonalarında veya il birinciliklerinde en az iki defa başhakem, başhakem yardımcısı veya sektör hakemi olarak görev yapmış olmak.

Uluslararası Hakem

MADDE 24- (1) Uluslararası Hakem (IA) unvanı FIDE tarafından verilir. FIDE'nin bu unvan için öngördüğü şartları sağlayan ve aşağıdaki nitelikleri taşıyan FIDE Hakemleri, Merkez Hakem Kurulunun önerisi üzerine Spor Federasyonu tarafından FIDE'ye teklif edilir:

a) En az iki yıl FIDE Hakemi olarak bulunmak,

b) Son dört yıl içinde, FIDE Hakemi unvanına sahip iken uluslararası yarışmalarda veya Spor Federasyonunca düzenlenen Türkiye şampiyonalarında en az iki defa başhakem veya başhakem yardımcısı olarak görev yapmış olmak.

Hakem kurs ve seminerleri

MADDE 25- (1) Hakem kurs ve seminerleri şunlardır:

a) Aday hakem kursu: Hakem olmak isteyenler için düzenlenen giriş kursu,

b) Terfi kursları: Hakemlik sınıflarına terfi için düzenlenen kurslar,

c) Vize seminerleri: Hakem lisansının vizesi için hakemlerin sınıflarına göre katılmakla yükümlü olduğu seminerler,

ç) Gelişim, yenileme ve uzmanlık seminerleri: Oyun kurallarındaki değişiklikler, eşlendirme yazılımları ve yarışma yönetimi gibi konularda hakemlerin bilgilerinin güncellenmesine ve deneyimlerinin paylaşılmasına yönelik seminerler,

d) Hakem eğitmeni kursu: Hakem eğitmeni adaylarının öğretim programları, ders verme yöntemleri ile ölçme ve değerlendirme konularında hazırlanmasına yönelik kurs,

e) Hakem eğitmeni semineri: Hakem eğitmenlerinin öğretim programları ve ders verme yöntemleri konusunda bilgilerinin güncellenmesine yönelik seminer,

f) Merkez Hakem Kurulunca gerekli görülen diğer kurs ve seminerler.

(2) Hakem kurs ve seminerleri, il ve ilçe hakem kurullarının talepleri gözetilerek Merkez Hakem Kurulu tarafından düzenlenir. Aday hakem ve terfi kurslarının süresi yirmi dört saatten az olamaz.

(3) Hakem kurs ve seminerlerine devam zorunludur. Devam şartını yerine getirmeyenler kurs veya seminer sonunda yapılan sınava alınmaz.

(4) Hakem kurs ve seminerleri, Merkez Hakem Kurulunun hazırladığı öğretim programlarına göre ve görevlendirdiği hakem eğitmenleri tarafından verilir.

(5) Aday hakem ve terfi kurslarının sonunda sınav yapılır. Diğer hakem kurs ve seminerlerinin sonunda da sınav yapılabilir.

(6) Kurs ve seminerlere katılacak hakem ve hakem adaylarından katılım payı alınır. Katılım payının miktarı Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(7) Hakemler, vize seminerlerinin yanı sıra Merkez Hakem Kurulunca gerekli görülerek davet edildikleri kurs ve seminerlere de katılmakla yükümlüdür. Bunlara mazeretsiz olarak katılmamak, görevlendirmelerde ve kategorilerin belirlenmesinde dikkate alınır.

(8) Hakemlere, görev yaptıkları yarışmalar sırasında iş başında eğitim de verilebilir.

(9) Hakem kurs ve seminerlerinin süresi, katılım şartları, devamın izlenmesi, sınav türleri, bu Talimatın 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülenler dışındaki başarı ölçütleri ve yönetimine ilişkin ayrıntılar prosedürle belirlenir.

Hakem eğitmenlerinin belirlenmesi ve nitelikleri

MADDE 26- (1) Hakem eğitmenleri, Merkez Hakem Kurulu tarafından belirlenir ve Federasyon Başkanının görev süresi için geçerli olmak üzere hakem eğitmeni listesine alınır.

(2) Hakem eğitmenlerinde, hakem olabilme şartlarına ek olarak aşağıdaki nitelikler aranır:

a) En az iki yıldır FIDE Hakemi veya Uluslararası Hakem unvanına sahip olmak,

b) Hakem lisansı vizeli olmak,

c) Merkez Hakem Kurulunca düzenlenen hakem eğitmeni kursunu başarıyla tamamlamış olmak.

(3) FIDE Hakemi ve Uluslararası Hakem kurs ve seminerlerinde görev alacak hakem eğitmenleri bakımından FIDE'nin ilgili düzenlemeleri uygulanır.

(4) Aşağıdaki hâllerde hakem eğitmeni, Merkez Hakem Kurulunun kararı ile listeden çıkarılır:

a) Hakem olabilme şartlarını veya ikinci fıkrada sayılan niteliklerden birini kaybetmek,

b) Görevlendirildiği hakem kurs veya seminerine mazeretsiz olarak katılmamak veya bu Talimatın 27 nci maddesinde sayılan görevleri yerine getirmemek,

c) Merkez Hakem Kurulunca sezon içinde düzenlenen hakem eğitmeni seminerine katılmamak.

(5) Geçerli mazereti nedeniyle hakem eğitmeni seminerine katılamayanlar için telafi semineri açılabilir. Sezon içinde hakem eğitmeni semineri düzenlenmemesi veya mazereti olanlar için telafi semineri açılmaması hâlinde dördüncü fıkranın (c) bendi uygulanmaz. Aynı sezon içinde hakem eğitmeni kursunu başarıyla tamamlayanlar seminere katılmış sayılır.

(6) Dördüncü fıkranın (c) bendi uyarınca listeden çıkarılanlar, sonraki hakem eğitmeni seminerine katılmaları hâlinde yeniden listeye alınır.

Hakem eğitmenlerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 27- (1) Hakem eğitmenlerinin görevleri şunlardır:

a) Kurs veya seminer başlamadan önce, kurs veya seminerin düzenleneceği ilin il temsilciliği ile koordinasyon sağlayarak mekân, eğitim materyali ve katılımcı belgelerine ilişkin hazırlıkları kontrol etmek ve varsa eksikliklerin giderilmesini talep etmek,

b) Dersleri, Merkez Hakem Kurulunca hazırlanan öğretim programına uygun olarak vermek ve katılımcıların devam durumunu izlemek,

c) Kurs veya seminer sonunda sınav yapılması hâlinde, sınavların uygulanmasında görev almak ve katılımcıları değerlendirmek,

ç) Kurs veya seminere ilişkin raporu, devam çizelgesi, varsa sınav sonuçları ve katılımcı belgeleri ile birlikte kurs veya seminerin bitiminden itibaren en geç üç gün içinde Merkez Hakem Kuruluna iletmek.

(2) Hakem eğitmenleri, görevlendirildikleri kurs ve seminerlerin yürütülmesinden Merkez Hakem Kuruluna karşı sorumludur.

(3) Hakem eğitmenlerine ödenecek ücret ile yol, konaklama ve iaşe giderleri hakkında Spor Federasyonunun görev ücretleri ile yolluk ve ulaşım ücretlerine ilişkin talimatında yer alan hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Hakem Lisansı

Hakem lisansının verilmesi ve vizesi

MADDE 28- (1) Aday hakem kursu sonunda yapılan sınavlarda başarılı olanlara Spor Federasyonu tarafından hakem lisansı verilir.

(2) Hakem lisansları her sezon için Merkez Hakem Kurulu tarafından vize edilir. Lisansın vize edilebilmesi için hakemin, vizenin yapılacağı sezon veya bir önceki sezon içinde sınıfına göre düzenlenen vize seminerine katılmış olması gerekir.

(3) Vize seminerleri yüz yüze veya çevrim içi olarak yapılabilir. Geçerli mazereti nedeniyle vize seminerine katılamayan hakemler için telafi semineri açılabilir. İkinci fıkrada belirtilen süre içinde hakemin sınıfına yönelik vize semineri düzenlenmemişse bu şart aranmaz. Aynı süre içinde vize seminerinde görevlendirilen hakem eğitmenleri ile aday hakem kursunu, terfi kursunu veya bu Talimatın 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca gelişim ya da yenileme seminerini başarıyla tamamlayanlar seminer şartını yerine getirmiş sayılır.

(4) Hakem lisanslarının vizesi ücrete tabidir. Vize ücreti her sezon için Yönetim Kurulu tarafından belirlenir ve Spor Federasyonunun internet sitesinde ilan edilir.

(5) Lisans ve vize işlemleri elektronik ortamda da yürütülür.

(6) Vize başvurusunun usulü ve süresi prosedürle belirlenir.

Hakem lisansının vize edilmemesi

MADDE 29- (1) Aşağıdaki hâllerde hakem lisansı vize edilmez:

a) Hakem olabilme şartlarından birini kaybetmek,

b) Görevlendirildiği hâlde geçerli bir mazeret bildirmeksizin bir sezon boyunca görev yapmamak,

c) Kesinleşmiş bir disiplin cezası nedeniyle lisansı askıda bulunmak,

ç) Bu Talimatın 28 inci maddesinde öngörülen vize şartlarını yerine getirmemek.

(2) Vize edilmeme kararı, gerekçesiyle birlikte ilgili hakeme yazılı olarak tebliğ edilir. Hakem, bu kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde Merkez Hakem Kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir. Sözlü itirazlar kabul edilmez. Merkez Hakem Kurulu itirazı en geç otuz gün içinde karara bağlar.

Hakemliğe ara verme, pasif hakemlik ve istifa

MADDE 30- (1) Hakemlik görevine ara vermek isteyen hakemler, gerekçeleriyle birlikte Spor Federasyonuna yazılı olarak başvurur. Başvuru Merkez Hakem Kurulunca değerlendirilir. Ara verme talebi kabul edilen hakemler, ara verme süresince görevlendirilemez.

(2) Ara verme talebi kabul edilen hakemler, ara verme süresinin sonunda lisanslarını vize ettirerek görevlerine dönebilir.

(3) Ara verme talebinde bulunmaksızın üst üste üç sezona kadar lisansını vize ettirmeyen hakemler pasif hakem sayılır. Pasif hakemler görevlendirilemez. Pasif hakemler, vize ettirmedikleri her sezon için başvuru tarihinde geçerli olan vize ücretini ödemeleri ve bu Talimatın 28 inci maddesinde öngörülen diğer şartları yerine getirmeleri hâlinde lisanslarını vize ettirerek yeniden aktif hakem olur.

(4) Ara verme talebinde bulunmaksızın üst üste dört sezon lisansını vize ettirmeyen hakemler, bu Talimatın 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendi uyarınca iptal kararı verilinceye kadar hakemliğe özürsüz ara vermiş sayılır. Bu hakemlerin yeniden görev alabilmesi için;

a) Bıraktıkları sınıfa ilişkin gelişim veya yenileme seminerini başarıyla tamamlamaları,

b) Hakem olabilme şartlarını taşıdıklarını belgelemeleri,

c) Vize ettirmedikleri her sezon için başvuru tarihinde geçerli olan vize ücretini ödeyerek lisanslarını vize ettirmeleri

gerekir.

(5) Hakemlikten istifa, Spor Federasyonuna yazılı olarak bildirilir. Hakem, istifa dilekçesinin kayda girdiği tarihten itibaren görevlendirilemez.

Hakem lisansının askıya alınması ve iptali

MADDE 31- (1) Tahkim Kurulu, Bakanlık spor disiplin kurulları, ulusal veya uluslararası spor federasyonlarının disiplin kurullarınca hakem hakkında verilen hak mahrumiyeti veya yarışmalardan men cezası kesinleştiğinde, ceza süresince hakemin lisansı askıya alınır. Lisansı askıda olan hakem görevlendirilemez.

(2) Aşağıdaki hâllerde hakem lisansı iptal edilir:

a) İstifa etmek,

b) Hakem olabilme şartlarından birini kaybetmek,

c) Hakem lisansının gerçeğe aykırı belge veya beyana dayanılarak alındığının tespit edilmesi,

ç) Bu Talimatın 20 nci maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen süre içinde il hakemliğine terfi edememek,

d) Ara verme talebinde bulunmaksızın lisansını üst üste altı sezon vize ettirmemek.

(3) Hakem lisansının iptaline Merkez Hakem Kurulunun kararı ve Yönetim Kurulunun onayı ile karar verilir. İptal kararı, gerekçesiyle birlikte ilgili hakeme yazılı olarak tebliğ edilir ve il temsilciliklerine bildirilir.

(4) İptal kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Yönetim Kuruluna yazılı olarak itiraz edilebilir. Sözlü itirazlar kabul edilmez. Yönetim Kurulu itirazı en geç otuz gün içinde karara bağlar.

(5) İkinci fıkranın (d) bendi uyarınca lisansı iptal edilen hakemler, hakem olabilme şartlarını taşımaları ve aday hakem kursunu başarıyla tamamlamaları hâlinde yeniden hakem olabilir. Ancak Merkez Hakem Kurulu, hakemin önceki sınıfını ve deneyimini gözeterek, aday hakem kursu yerine yapılacak sınavda başarılı olması hâlinde önceki sınıfını geçmemek üzere daha üst bir sınıftan başlamasına karar verebilir.

(6) Hakem lisansının vize edilmemesi, askıya alınması veya iptali, FIDE tarafından verilen FIDE Hakemi ve Uluslararası Hakem unvanlarını ortadan kaldırmaz. Ancak lisansı vizesiz, askıda veya iptal edilmiş olan hakem, unvanına bakılmaksızın Merkez Hakem Kurulu ile il ve ilçe hakem kurulları tarafından hakem, gözlemci veya hakem eğitmeni olarak görevlendirilemez ve bu Talimatın 34 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki yurt dışı görevler için kendisine izin verilmez. Spor Federasyonu, gerekli hâllerde durumu FIDE'ye bildirir.

Hakemlerin kayıtlı olduğu ilin değişmesi

MADDE 32- (1) Başka bir ile ikamet değişikliği yapan hakemler, bu değişikliği belgeleyerek kayıtlarının yeni ikamet illerine aktarılması için Spor Federasyonuna başvurur.

(2) Kayıt aktarımı Spor Federasyonu tarafından yapılır ve hakemin sicil ve bilgileriyle birlikte ilgili il temsilciliklerine bildirilir.

Denklik işlemleri

MADDE 33- (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olup Kuzey Kıbrıs Satranç Federasyonu tarafından verilen hakem lisansına sahip hakemlerin denkliğine, hakem olabilme şartlarını taşımaları koşuluyla Merkez Hakem Kurulu karar verir.

(2) Denklik, hakemin sahip olduğu sınıf için aranan eğitim, sınav ve deneyim şartlarının bu Talimattaki hakemlik sınıflarının şartlarıyla karşılaştırılması suretiyle belirlenir. Merkez Hakem Kurulu, denklik için kurs, seminer veya sınav şartı arayabilir.

(3) Denkliğine karar verilen hakemlerin lisansları Spor Federasyonu tarafından düzenlenir. Denklik başvurusunda istenecek belgeler ve işlemlere ilişkin ayrıntılar prosedürle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Görevlendirme ve Görev Esasları

Hakemlerin görevlendirilmesi

MADDE 34- (1) Yarışmalar, bu Talimat hükümlerine göre görevlendirilen hakemler tarafından yönetilir.

(2) Hakem görevlendirmeleri;

a) Ulusal düzeydeki yarışmalar ile yurt içinde düzenlenen uluslararası yarışmalarda Merkez Hakem Kurulu,

b) İl ve ilçe düzeyindeki yarışmalarda il ve ilçe hakem kurulları

tarafından yapılır. Görevlendirmeler, bu Talimatın 35 inci maddesinde düzenlenen görevlendirme ölçütlerine uygun olarak yapılır.

(3) Yurt dışında düzenlenen yarışmalarda Spor Federasyonu adına görev yapacak hakemler Merkez Hakem Kurulu tarafından belirlenir. FIDE veya ECU tarafından yapılan görevlendirmeler ile hakemlere yurt dışından isme gelen davetlerin kabulü ve yurt dışında ikamet eden hakemlerin bulundukları ülkede görev yapması, Merkez Hakem Kurulunun iznine bağlıdır. İzin talebinin reddi gerekçeli olarak bildirilir; izin başvurusunun usulü ve talebin reddedilebileceği hâller prosedürle belirlenir.

(4) Yarışmalarda görev yapacak hakem sayısı; yarışmanın türü, önemi ve katılımcı sayısı gözetilerek görevlendirmeyi yapan kurul tarafından belirlenir. Başhakemin talebi üzerine görevlendirmeyi yapan kurul kararıyla yarışmada ek hakem görevlendirilebilir.

(5) Görevlendirilen hakem, görevi kabul edemeyecekse mazeretini görevlendirmeyi yapan kurula prosedürde belirlenen süre içinde yazılı olarak bildirir. Sonradan ortaya çıkan ve önceden bildirilmesi mümkün olmayan mazeretler, gecikmeksizin bildirilir.

(6) Spor Federasyonunun düzenlediği resmî yarışmalarda görev yapan hakemlerin ücret ve yollukları, Yönetim Kurulunca belirlenen ölçütlere göre ödenir. Özel yarışmalarda görev yapan hakemlerin ücret ve yollukları düzenleyici kuruluş tarafından ödenir ve Spor Federasyonu tarafından denetlenir; bu ücretler, Spor Federasyonunun resmî yarışmalar için ödediği ücretten az olamaz.

(7) Görevlendirmelerin yapılması, hakemlere duyurulması, görevin kabulü ve mazeret bildirimi ile hakem sayılarının tespitine ilişkin ayrıntılar prosedürle belirlenir.

Görevlendirme ölçütleri

MADDE 35- (1) Hakem görevlendirmelerinde, yarışmanın düzeyi ve niteliği ile hakemin sınıfı birlikte gözetilerek aşağıdaki ölçütler esas alınır:

a) Deneyim: Hakemin görev yaptığı yarışmaların sayısı ve düzeyi ile başhakem, başhakem yardımcısı, sektör hakemi gibi üstlendiği görevler,

b) Eğitim: Hakemin katıldığı ulusal ve uluslararası kurs ve seminerler ile bunlardaki başarısı,

c) Performans: Hakemin görev yaptığı yarışmalarda başhakem ve gözlemciler tarafından düzenlenen raporlardaki değerlendirmeler.

(2) Görevlendirmelerde, hakemlerin aynı sezondaki görev sayıları dikkate alınarak adil bir dağılım ile bölgesel denge sağlanır.

(3) Merkez Hakem Kurulu, her sezon sonunda hakemlerin performansını değerlendirir ve sonuçları bir sonraki sezonun görevlendirmelerinde dikkate alır. Hakemler, kendilerine ilişkin değerlendirme sonuçlarına erişebilir.

(4) Merkez Hakem Kurulu, görevlendirmeleri hakem kategorileri esas alınarak oluşturulan görevlendirme havuzları üzerinden yapar. Bir kategoride veya havuzda bulunmak, belirli bir yarışmada görev alma hakkı vermez.

(5) Ölçütlerin puanlanması, ağırlıkları ve uygulanması ile görevlendirme havuzlarının oluşturulmasına ilişkin ayrıntılar prosedürle belirlenir.

Hakemlerin görev yasakları

MADDE 36- (1) Hakemler, sporcu olarak katıldıkları yarışmada hakem olarak görev yapamaz.

(2) Aynı sezonda birden fazla aşamalı olarak düzenlenen yarışmalarda, herhangi bir aşamada sporcu olarak yer alan hakem, diğer aşamalarda hakem olarak görev yapamaz.

(3) Görevlendirilen hakem, bu maddede sayılan hâllerden birinin varlığını görevlendirmeyi yapan kurula gecikmeksizin bildirir.

(4) Hakemler, bu Talimat hükümlerine göre görevlendirilmedikçe hakemlik yapamaz.

Hakemlerin uyması gereken esaslar

MADDE 37- (1) Başhakem ve hakemlerin yarışmalardaki görevleri, Merkez Hakem Kurulunca hazırlanan görev tanımlarında belirlenir.

(2) Hakemler, görevlerini tarafsız olarak yürütür ve yarışmadaki taraflardan maddi veya manevi herhangi bir çıkar sağlayamaz.

(3) Hakemler, düzenledikleri raporlarda gerçeğe aykırı beyanda bulunamaz ve yarışmada meydana gelen olayları gizleyemez.

(4) Hakemler; kendilerinin veya diğer hakemlerin görev yaptığı yarışmalarda verilen hakem kararlarını kamuya açık olarak eleştiremez, sosyal medya dâhil hiçbir ortamda başhakem ve hakemleri küçük düşürücü açıklamalarda bulunamaz. Hakemler, haklı gördükleri konularda Spor Federasyonunun ilgili kurullarına yazılı rapor sunabilir; kamuya açık yazılı açıklamayı ancak Merkez Hakem Kurulunun izniyle yapabilir.

(5) Hakemler, yarışma süresince sporcu, antrenör, yönetici, seyirci ve diğer hakemlere karşı saygılı, ağırbaşlı ve tutarlı bir tutum sergiler, tartışmaya yol açabilecek iletişimden kaçınır ve sporculara örnek olur.

Hakem kıyafetleri

MADDE 38- (1) Hakem kıyafetinin biçimi ve rengi, yarışmanın düzeyine ve üstlenilen göreve göre gösterebileceği farklılıklar ile amblem ve kokartların özellikleri ve kullanımı prosedürle belirlenir. FIDE'nin amblem ve kokartlara ilişkin düzenlemeleri saklıdır.

(2) Hakemler, görev yaptıkları yarışmalarda prosedüre uygun kıyafeti giymek ve kokartlarını görünür biçimde takmakla yükümlüdür.

(3) Başhakem ve gözlemciler, bu yükümlülüğe aykırılıkları raporlarında belirtir.

Hakemlerin denetimi ve gözlemciler

MADDE 39- (1) Merkez Hakem Kurulu ile il ve ilçe hakem kurulları, hakemleri denetlemekle görevlidir. Denetim, başhakem ve gözlemci raporları aracılığıyla yapılır.

(2) Başhakemler, yönettikleri yarışmada görev alan hakemler hakkında rapor düzenler.

(3) Gözlemci olarak görevlendirilecek hakemlerin lisanslarının ilgili sezon için vizeli olması gerekir. Merkez Hakem Kurulu üyeleri ve Uluslararası Hakemler tüm sınıflardaki hakemler için; FIDE Hakemleri ve ulusal hakemler ise kendi sınıflarındaki ve daha alt sınıflardaki hakemler için gözlemci olarak görevlendirilebilir.

(4) Gözlemciler yalnızca Merkez Hakem Kurulu tarafından görevlendirilir. Hakemleri Merkez Hakem Kurulu veya il ve ilçe hakem kurullarınca belirlenen yarışmalardan gerekli görülenlere gözlemci atanabilir.

(5) Gözlemciler;

a) Hakemlerin görevlerini kurallara ve görev tanımlarına uygun olarak yerine getirip getirmediğini değerlendirir,

b) Yarışmanın organizasyonuna ilişkin izlenimlerini tespit eder,

c) Değerlendirme ve tespitlerini, hakemlere ilişkin notlarıyla birlikte raporlarına yansıtır,

ç) Gerekli gördüklerinde, uygun bir zamanda başhakemden eşlendirme ve sonuç çizelgelerini isteyerek inceleyebilir.

(6) Gözlemciler, yarışma sırasında hakemlerin görevlerine ve yarışmanın yönetimine müdahale edemez, hakemlerle yarışma sırasında tartışamaz.

(7) Başhakem ve gözlemci raporları, yarışmanın bitiminden itibaren en geç üç gün içinde; il ve ilçe düzeyindeki yarışmalarda il temsilcisine, ilgili il veya ilçe hakem kuruluna ve Merkez Hakem Kuruluna, ulusal ve uluslararası yarışmalarda Merkez Hakem Kuruluna elektronik ortamda gönderilir. Rapor formları prosedürle belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Yükümlülüklere Aykırılık ve Disiplin

Görev yükümlülüklerine aykırılığın sonuçları

MADDE 40- (1) Merkez Hakem Kurulu, aşağıdaki hâllerde başhakem ve gözlemci raporları ile Spor Federasyonuna ulaşan diğer bilgi ve belgelere dayanarak gerekli incelemeyi yapar:

a) Görevlendirildiği görevi yapmamak veya eksik yapmak,

b) Görevlendirildiği hâlde mazeret bildirmeksizin bir sezon içinde üç defa görevine gelmemek,

c) Görev yasaklarına aykırı hareket etmek,

ç) Görevlendirilmeksizin hakemlik yapmak,

d) Yarışma düzenine aykırı hareket etmek,

e) Hakem kıyafetine ilişkin yükümlülüğe aykırı davranmak.

(2) İnceleme sırasında hakemin yazılı savunması alınır. Savunma için hakeme yedi günden az olmamak üzere süre verilir.

(3) İnceleme sonucunda birinci fıkrada sayılan aykırılıklardan birinin tespit edilmesi hâlinde Merkez Hakem Kurulunca, hakemin üç aya kadar hakem, gözlemci veya hakem eğitmeni olarak görevlendirilmemesine karar verilebilir.

(4) Sürenin belirlenmesinde aykırılığın niteliği ve ağırlığı ile hakemin önceki benzer eylemleri dikkate alınır.

(5) Karar, gerekçesiyle birlikte hakeme yazılı olarak tebliğ edilir. Hakem, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde Yönetim Kuruluna yazılı olarak itiraz edebilir. Yönetim Kurulu itirazı en geç otuz gün içinde karara bağlar.

(6) Merkez Hakem Kurulu, üçüncü fıkra uyarınca verdiği kararı süre dolmadan geri alabilir.

(7) Bu maddede öngörülen sonuçlar, Spor Federasyonunun disiplin talimatı hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez. Birinci fıkrada sayılan aykırılıkların aynı sezon içinde tekrarlanması veya incelenen fiilin disiplin suçu niteliği taşıması hâlinde Merkez Hakem Kurulu, hakemin Disiplin Kuruluna sevki için Yönetim Kuruluna öneride bulunur.

(8) İncelemenin yürütülme usulü ile üçüncü fıkradaki sürenin tespitinde esas alınacak ölçütler prosedürle belirlenir.

Disiplin kuruluna sevk

MADDE 41- (1) Merkez Hakem Kurulu, Spor Federasyonunun disiplin talimatına göre disiplin suçu oluşturan eylemlerde bulunan hakemler hakkında, başhakem ve gözlemci raporları ile Spor Federasyonuna ulaşan şikâyetler üzerine ön soruşturma yapar. Aşağıdaki eylemler özellikle bu kapsamda değerlendirilir:

a) Tarafsızlığa aykırı hareket etmek veya taraflardan maddi ya da manevi çıkar sağlamak,

b) Raporlarda gerçeğe aykırı beyanda bulunmak veya yarışmada meydana gelen olayları gizlemek,

c) Başhakem kararlarına karşı gelmek veya yarışmanın akışını bozmak,

ç) Sporcu, antrenör, yönetici veya diğer hakemlere yönelik aşağılayıcı veya onur kırıcı davranışlarda bulunmak,

d) Kamuya açık eleştiri ve açıklama yasağına aykırı hareket etmek.

(2) Ön soruşturmada hakemin yazılı savunması alınır. Savunma için hakeme yedi günden az olmamak üzere süre verilir.

(3) Ön soruşturma sonunda disiplin suçu işlendiğine ilişkin yeterli şüphe oluşması hâlinde Merkez Hakem Kurulu, hakemin Disiplin Kuruluna sevki için Yönetim Kuruluna öneride bulunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 42- (1) Bu Talimatta hüküm bulunmayan hâllerde, mevzuat hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla Yönetim Kurulu karar almaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 43- (1) Bu Talimat ile 1/6/2013 onay tarihli Türkiye Satranç Federasyonu Hakem Talimatı yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut hakemlerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihte hakem lisansına sahip olanların sınıfları ve unvanları korunur. Bu tarihten önce kazanılmış normlar, kazanıldıkları tarihteki geçerlilik süreleri içinde hükmünü korur.

(2) Bu Talimatın 20 nci maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen süre, yürürlük tarihinde aday hakem olanlar bakımından yürürlük tarihinden itibaren başlar.

Prosedürlerin uyumlaştırılması

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Talimatta öngörülen prosedürler, bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde hazırlanır veya bu Talimata uygun hâle getirilir. Bu süre içinde mevcut prosedürlerin bu Talimata aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Kademeli uygulanacak şartlar

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Vize seminerine katılma şartı, bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden sezondan itibaren aranır.

(2) Bu Talimatın yürürlüğe girdiği tarihten önce hakem kurslarında ders vermek üzere görevlendirilmiş olanlardan, bu Talimatın 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde öngörülen şart aranmaz. Hakem eğitmeni listesine alınacak diğer kişiler bakımından bu şart, yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süreyle aranmaz.

(3) Bu Talimatın 26 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendi, yürürlük tarihini takip eden sezondan itibaren uygulanır.

(4) Bu Talimatın 30 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde öngörülen süreler, yürürlük tarihinden itibaren hesaplanır.

Yürürlük

MADDE 44- (1) Bu Talimat, Bakanlık internet sitesinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45- (1) Bu Talimat hükümlerini Federasyon Başkanı yürütür.

17017908 - 17017908 - 17017908 - 17017908